

Biuletyn Polonistyczny

08.10.2021

Data wydarzenia: 21.10.2021 g.10:00

Vincentiana I. Wincenty z Kielc. Epoka i dziedzictwo / panel naukowy w ramach: Mid-Europe Early Music Festival Kielce 2021

Typ wydarzenia: Debata

Miejscowość: Kielce

Organizatorzy: Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Będzie to spotkanie inauguracyjne cyklu debat "Vincentiana Kielcensia", poświęcony Wincentemu z Kielc oraz *Antyfonarzowi kieleckiemu* (1372). Debata, o charakterze interdyscyplinarnym, odbędzie się z udziałem historyków, historyków sztuki, bibliologów, muzykologów, filologów, literaturoznawców i teologów.

Spotkanie będzie towarzyszyć festiwalowi muzycznemu Mid-Europe Early Music Festival 2021 - corocznemu wydarzeniu artystycznemu zainicjowanemu w 2020 roku i organizowanemu przez s. Hannę Szmigielską OSB, dyrygentkę Schola Cantorum Kielcensis.

"Wybór tematu nie jest przypadkowy. We wrześniu 2020 roku nakładem Wydawnictwa UJK (w kooperacji Wydawnictwa Jedność) ukazał się reprint – fototypiczna edycja rękopisu *Antyfonarza kieleckiego* z ok. 1372 r. pod redakcją Krzysztofa Brachy, bezcennej księgi liturgicznej przechowywanej w Skarbcu Bazyliki Katedralnej w Kielcach pw. Wniebowzięcia NMP. *Antyfonarz kielecki* to rękopis liturgiczno-muzyczny, księga śpiewów zawierająca zbiór pieśni, antyfon z incypitami psalmów, responsoriów oraz hymnów ułożonych zgodnie z biegiem kościelnego kalendarza liturgicznego, który został przepisany ok. 1372 r. na zlecenie i z fundacji kanonika kieleckiego i kustosa krakowskiego Mikołaja syna Goworka z przeznaczeniem dla kolegiaty kieleckiej.

Antyfonarz kielecki utożsamiany jest przede wszystkim z prymarnym przekazem rękopiśmiennym *Oficjum o św. Stanisławie*, do którego należy słynny hymn *Gaude, mater Polonia*, wybitnym dziełem liturgicznym, hagiograficznym, literackim, muzycznym i historiograficznym, autorstwa krakowskiego dominikanina Wincentego z Kielc (wg niektórych badaczy z Kielczy). Hymn *Gaude, mater Polonia* do czasów bitwy pod Grunwaldem i popularyzacji *Bogurodzicy*, spełniał rolę pieśni ojczyźnianej (*carmen patrium*). Śpiewamy go do dziś m.in. podczas inauguracji roku akademickiego we wszystkich polskich uczelniach. *Antyfonarz kielecki* jest najstarszym w Polsce rękopisem datowanym z

przekazem słynnego *Oficjum* wraz z pieśnią *Gaude, mater Polonia*. Wincenty to najważniejsza osobowość Polski XIII w. Jego koncepcja ideowo-polityczna i wyniesienie na ołtarze w 1253 r. biskupa krakowskiego Stanisława ze Szczepanowa jako patrona narodowego oraz symbolu zjednoczenia rozbitego na dzielnice państwa polskiego, odcisnęła trwałe piętno na kolejnych stuleciach i jest do dziś jednym z kamieni węgielnych wspólnotowego myślenia o państwie i narodzie. Wincenty to główny protagonista i współtwórca kultu wyniesionego na ołtarze biskupa krakowskiego, którego zasięg przekroczył granice i wprowadził Polskę do elitarnego grona jednej z najstarszych ojczyzn świętych patronów w chrześcijańskiej Europie. Wincenty wprowadził do świadomości współczesnych dwie wielkie idee: myśl o zjednoczeniu państwa w jedno silne Królestwo pod berłem rodzimej dynastii piastowskiej jako warunku przyszłej pomyślności oraz określenie Polski „matką”. Inwokacja do „matki Polski” pojawiła się pod piórem rodzimego autora bodaj po raz pierwszy w historii polskiego piśmiennictwa i nie była li tylko literacką metaforą, lecz aktem umiłowania Ojczyzny, troski o jej przyszłość, wyznaniem patriotyzmu. Wincenty to także pierwszy znany z imienia kompozytor polski.

Recepcja jego twórczości jest żywym zjawiskiem kulturowym do dziś, wartym promocji oraz pogłębionej debaty naukowej w perspektywie stuleci, czemu służyć ma wspomniana konferencja i jej cykliczny charakter. Twórczość Wincentego idealnie wpisuje się w rolę patrona festiwalu, personifikuje najstarszą fazę dziejów kultury muzycznej dawnej Polski oraz wnosi wartość promocyjną regionu na niwie turystyki kulturowej”.

(Z zaproszenia Organizatorów)

PROGRAM

- **10.00-10.15:** Otwarcie
- **10.15-10.45:** dr Piotr Okniński (Wydział Historyczny Uniwersytet Warszawski), *Wincenty z Kielc lub Kielczy. Stanowisko historiografii a wymowa źródeł*
- **10.45-11.15:** dr hab. prof. UJ Wojciech Drelicharz (Instytut Historii Uniwersytet Jagielloński), *Koncepcje historiograficzne dominikanina Wincentego i ich recepcja w dziejopisarstwie małopolskim XIII-XV w.*
- **11.15-11.45:** prof. dr hab. Krzysztof Bracha (Uniwersytet Jana Kochanowskiego Kielce), *O wincentiańskiej metaforze „mater Polonia” polemicznie*
- **11.45-12.15:** Przerwa kawowa
- **12.15-12.45:** prof. dr hab. Mieczysław Mejor (Instytut Badań Literackich PAN Warszawa), *Komentarz Michała Falkenera z Wrocławia do hymnu ‘Gaude mater Polonia’ na tle średniowiecznej praktyki komentatorskiej*
- **12.45-13.15:** dr Anna Ledzińska (Instytut Języka Polskiego PAN Kraków), *Wincentiański portret św. Stanisława w świetle danych językowych*

Biuletyn Polonistyczny

- **13.15-13.45:** ks. dr Andrzej Kwaśniewski (Uniwersytet Kardynała Wyszyńskiego Warszawa), *Teksty o św. Stanisławie w zbiorach dawnej Biblioteki Kapituły Kieleckiej*
 - **13.45-14.15:** mgr Małgorzata Wilk-Grzywna (Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego Kielce), *Kreowanie produktu turystycznego w oparciu o średniowieczne dziedzictwo kulturowe regionu świętokrzyskiego*
 - **14.15-15.00:** Zakończenie
 - **15.00-15.30:** Koncert: Schola Cantorum Kielcensis, dyrygentka s. Hanna Szmigielska OSB
-

Organizatorzy:

Instytut Historii UJK Kielce, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego Kielce.

Sekretariat:

prof. dr hab. Krzysztof Bracha (IHUJK Kielce),
ks. dr Andrzej Kwaśniewski (UKSW Warszawa).

Sponsor: Grant MKiDN, ROT WŚw. pt.: „Drugie świętokrzyskie Dni Muzyki Dawnej im. Wincentego z Kielc”.

Spotkanie odbędzie się w trybie stacjonarnym i online. Adres łącza na platformie ZOOM zostanie przesłany osobom zainteresowanym w terminie późniejszym.

Adres: Kielce, Biblioteka Uniwersytecka UJK, ul. Uniwersytecka 19, sala konferencyjna

Do pobrania:

- [Wincenty_z_Kielc._Epoka_i_dziedzictwo.pdf](#)

Słowa kluczowe: historiografia, Vincentiana Kielcensia, Wincenty z Kielc, dziedzictwo